

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov nr. 46 af 7. marts 1964 om Arbejdsmarkedets Tillægspension (Folketingstidende 1963-64, sp. 1820, 1989, 3315 og 3416, tillæg A, sp. 573, tillæg B, sp. 269 og 373, tillæg C, sp. 197) er senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 3 af 5. januar 1988 som ændret ved lov nr. 267 af 2. maj 1990. Ægtefællepensionsdelen er ændret lov nr. 159 af 12. april 1978 (Folketidende 1977-78, sp. 4890, 5737, 7902 og 8065, tillæg A, sp. 573, tillæg B, sp. 585).

Tillægspensionsordningen blev oprettet ved lov i 1964 og indeholder dels en egenpensionsordning dels en ægtefællepensionsordning (oprindeligt en enkepensionsordning).

Efter de nuværende regler ydes ægtefællepensionen på betingelse af, at den efterlevende ægtefælle er fyldt 62 år, at ægteskabet har været i mindst 10 år samt at afdøde havde opnået mindst 10 års anciennitet i tillægspensionsordningen. Ægtefællepensionen udgør det halve af den pension, som afdøde fik udbetalt eller fra det fyldte 67. år ville være berettiget til at få udbetalt. Hvis den efterlevende ægtefælle selv ved 67-året får ret til ATP-pension, kan han/hun kun få den største af pensionerne.

I de senere år har ATP's ægtefællepensionsordning været udsat for en del kritik gående på, at den løbende ægtefællepension er lille, at udbetalingen ofte kommer lang tid efter dødsfaldet, og at der ikke kommer noget til udbetaling, hvis der efterlades en ægtefælle, der ikke opfylder de nuværende stramme betingelser for at modtage ægtefællepension. Regeringen foreslår derfor ægtefællepensionsordningen ændret.

De ændringer, som regeringen nu foreslår, svarer for så vidt angår engangsydelser til ægtefæller og visse andre ændringer af loven i hovedtræk til, hvad der blev foreslået i lovforslag L 186, som blev fremsat 2. maj 1991 (Folketingets Forhandlinger 1990-91, sp. 5266 og sp. 5626), men med nogle justeringer. Justeringerne er kommet til i sommerens løb på baggrund af behandlingen af L 186 og behandlingen i arbejdsmarkedetsudvalget. Endvidere har ægtefællepensionsproblemerne været drøftet på et møde med deltagel-

se af arbejdsmarkedetsudvalget og ATP's ledelse samt arbejdsministeren.

Der er i store træk tale om justeringer på 2 områder:

For det første foreslås den berettigede personkreds udvidet på 3 punkter:

- kravet til ægteskabets varighed bortfalder,
- samlevende foreslås gjort berettigede på linje med ægtefæller og
- børn under 18 år foreslås gjort berettigede til et engangsbeløb.

For det andet foreslås beregningen af ydelsen forenklet på forskellige måder.

Ægtefællepensionsordningen foreslås herefter ændret efter følgende hovedretningslinier for medlemmer, der ikke er fyldt 67 år og som dør 1. marts 1992 eller senere:

1. De nuværende stramme betingelser for at oppebære ægtefællepension ophæves eller lempes meget væsentligt, og kravet til ægteskabets varighed bortfalder helt.
2. Ægtefællepensionen udbetales altid som et engangsbeløb.
3. Engangsbeløbet beregnes som en procentdel af den egenpension (inklusive bonuspension), afdøde var berettiget til ved dødsfaldet på grundlag af de indbetalte bidrag. Det betyder, at jo ældre afdøde var og jo længere tid, der er betalt ATP-bidrag, jo større ydelse vil engangsbeløbet også blive beregnet på grundlag af. Som en ændring i forhold til L 186 forudsættes den efterlevende beregningsmæssigt at være jævnaldrende med afdøde, dvs. at man ikke behøver oplysninger om den efterlevendes alder. Pensionsydelsen forudsættes udbetalt livsvarigt fra dødsfaldet dog tidligst fra det 67. år. Der anvendes samme forventede restlevetid for mænd og kvinder.
4. Udbetalingen finder altid sted ved dødsfaldet. Der er altså ikke længere tale om, at efterlevende ægtefæller, der endnu ikke er fyldt 62 år, skal vente til det fyldte 62. år.

I forhold til L 186 foreslås det altså, at man opgiver den særlige 62 års grænse, som nærmest var